

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я

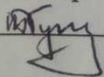
ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
доц. І. І. СОЛОНІНКО

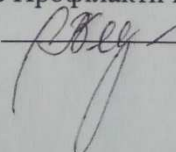
“31” 07 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ»
ВБ 1.17

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 228 «Педіатрія»

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
Соціальної медицини, економіки та
організації охорони здоров'я
ЛНМУ імені Данила Галицького
(протокол № 8 від 13.06.2023 року)
Завідувач кафедри
 доцент Т. Г. Гутор

Затверджено
профільною методичною комісією
з Профілактичної медицини
ЛНМУ імені Данила Галицького
(протокол № 4 від 15.06.2023 року)
Голова методичної комісії
з Профілактичної медицини
 професор В. І. Федоренко

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: завідувач кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я, кандидат медичних наук, доцент Т. Г. ГУТОР, кандидат наук з державного управління, доцент В. І. ДЯЧИШИН, кандидат фармацевтичних наук, асистент Н. І. ЗАРЕМБА, кандидат медичних наук, доцент О. Р. КОВАЛЬСЬКА.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ФЕДОРЕНКО В. І. – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри загальної гігієни з екологією Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

ЛЮБІНЕЦЬ О. В. – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри громадського здоров'я ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність в освітньому процесі» складена відповідно до:

Освітньо-професійної програми «*Педіатрія*»

Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*

галузі знань 22 «*Охорона здоров'я*»

спеціальності 228 «*Педіатрія*»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність в освітньому процесі» передбачає опанування:

- *етичними принципами* щодо запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності в реалізації державної політики у сфері якості освіти шляхом навчання;

- *етичними принципами* щодо керівництва і наставництва;

- *створення позитивного та сприятливого середовища* в навчальному процесі з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			СРС	Рік навчання (семестр)	Вид контролю
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
Академічна доброчесність в освітньому процесі	3,0 кредити / 90 годин	12	18	60	1-й (2 семестр)	Залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Міждисциплінарні зв'язки. «Академічна доброчесність в освітньому процесі» як навчальна дисципліна:

- ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: медичного права, історії медицини, інформатики, етики, гігієни та екології, епідеміології, соціології та медичної соціології;

- закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивченні клінічних дисциплін з дотриманням принципів академічної доброчесності;

- забезпечує вивчення правових і організаційних засад галузі охорони здоров'я з позицій академічної доброчесності;

- сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням професійних і навчальних ситуацій принципів академічної доброчесності.

1 Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета: оволодіння основами чинного законодавства та наказами ЗВО щодо академічної доброчесності та протидії плагіату, необхідними знаннями, навичками і набуття компетентностей щодо процедури та критеріїв впровадження й використання принципів академічної доброчесності в освітньому процесі, підготовка здобувачів освіти до отримання професійної освіти та самоосвіти з удосконалення організації медичної допомоги населенню, з дотримання етичних цінностей в освіті та підготовці випускників до професійного становлення.

1.2 Основними завданнями навчальної дисципліни «Академічна доброчесність в

освітньому процесі» є:

- засвоєння основних понять академічної доброчесності із забезпечення якості вищої освіти здобувачами медичної освіти;
- засвоєння основних вимог щодо забезпечення академічної доброчесності в освітньому процесі здобувачами медичної освіти;
- засвоєння принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності у сфері якості освіти щодо організації різних видів медичної допомоги;
- формування знань з питань порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин у сфері медичної освіти;
- формування знань з питань відповідальності здобувачів медичної освіти за порушення академічної доброчесності;
- засвоєння інституційних заходів реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів медичної освіти.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

• Загальні:

- ЗК-1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-3 – Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК-4 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-5 – Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК-6 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-7 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-8 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК-9 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-10 – Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-11 – Здатність працювати в команді.
- ЗК-12 – Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК-13 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК-14 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

• Спеціальні (фахові, предметні):

- ФК-1 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- ФК-11 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК-13 – Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК-14 – Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК-16 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК-17 – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції.
- ФК-18 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги дитячому, підлітковому та дорослому

населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК-20 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико- статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК-21 – Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК-22 – Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК-23 – Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК-24 – Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК-25 – Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей»

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
		Зн1 – Спеціалізовані концептуальні знання, набути у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи	Ум1 – Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	К1 – Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	АВ1 – Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування
		Зн2 – Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	Ум2 – Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності	К2 – Використання іноземних мов у професійній діяльності	АВ2 – Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди
1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні	Зн2	Ум3	К2	АВ2
2	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зн1	У1	К2	АВ1
3	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Зн2	Ум2	К1	АВ2
4	Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб	Зн2	Ум3	К1	АВ2
5	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм	Зн2	Ум1	К1	АВ1
6	Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан	Зн2	Ум3	К1	АВ1

	здоров'я індивідуума, (у т.ч. дітей і підлітків) сім'ї, популяції				
7	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги дитячому, підлітковому та дорослому населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів	Зн1	У1	К2	АВ2
8	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації	Зн2	Ум2	К1	АВ2
9	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зн1	У1	К1	АВ1
10	Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	Зн1	У1	К2	АВ1
11	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я	Зн1	У1	К1	АВ3
12	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	Зн1	Ум2	К1	АВ1
13	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	Зн2	Ум2	К2	АВ3

Результати навчання:

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН-1 – Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН-2 – Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН-3 – Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.

ПРН-21 – Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН-22 – Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення,

статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН-24 – Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН-25 – Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН-26 – Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН-27 – Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПРН-28 – Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

2 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин 3.0 кредити ECTS**.

Тема 1 Поняття академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.

Поняття про академічну доброчесність та види її порушення. Поняття: академічна доброчесність, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, протиправний вплив, необ'єктивне оцінювання, декларація академічної доброчесності, кодекс академічної доброчесності. Поняття неспроможності ідентифікувати порушення академічної доброчесності та протистояти цим порушенням.

Тема 2 Академічна доброчесність із забезпечення якості вищої медичної освіти: основні поняття та терміни.

Розділ І. Закону України «Про академічну доброчесність». Основні поняття і фундаментальні цінності академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти. Визначення академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Хабарництво. Протиправний вплив.

Тема 3 Поняття про академічну доброчесність та види її порушення.

Зміст поняття «академічний плагіат», «самоплагіат», «фабрикація», «списування», «фальсифікація», «обман», «хабарництво».

Тема 4 Забезпечення академічної доброчесності: основні вимоги.

Розділ II. Закону України «Про академічну доброчесність». Політика та процедури забезпечення академічної доброчесності. Ознайомлення учасників наукового та освітнього процесу із нормами та положеннями академічної доброчесності. Інформування здобувачів вищої освіти про важливість дотримання принципів та правил академічної доброчесності. Аналіз вимог до кількості та обсягу письмових робіт, кількості використовуваних джерел та інших формальних показників.

Тема 5 Правове регулювання питань академічної доброчесності. Законодавча база та міжнародний досвід.

Законодавство у сфері академічної доброчесності: Конституція України, Закон України «Про освіту», «Про академічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову та науково-технічну діяльність».

Тема 6 Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.

Академічна доброчесність у широкому розумінні. Загальні принципи забезпечення академічної доброчесності: чесність та порядність, повага, довіра, відповідальність, прозорість і публічність, справедливість. Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Правове регулювання та законодавча база. Відповідальність за порушення академічної доброчесності Міжнародна практика.

Тема 7 Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності в сфері якості вищої медичної освіти.

Основні принципи забезпечення академічної доброчесності. Чесність та порядність у дотриманні академічної доброчесності. Поняття: повага, довіра, відповідальність, прозорість і публічність, справедливість. Кодекс академічної доброчесності закладу освіти (положення про академічну доброчесність, етичний кодекс, кодекс академічної етики, кодекс академічної поведінки, кодекс честі тощо).

Тема 8 Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Політика та процедури забезпечення академічної доброчесності: кодекс етики, кодекс честі, кодекс академічної доброчесності, що затверджується колегіальним органом управління закладу освіти. Нормативні документи повинні чітко регламентувати: види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності; процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності; процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення; процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 9 Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Норми законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Об'єктивне оцінювання результатів навчання. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає. Виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Норми законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Тема 10 Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в Україні. Громадські організації, що працюють у сфері освіти і науки з питань порушення академічної доброчесності. Органи створені закладами вищої освіти для розгляду імовірних порушень академічної доброчесності: кафедри, загально університетські чи факультетські комісії, університетські суди тощо.

Тема 11 Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої медичної освіти.

Розділ IV. Закону України «Про академічну доброчесність». Процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності. Процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення. Види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності. Процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 12 Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі.

Копіювання чужих робіт, підміна результатів експериментальних та емпіричних досліджень комп'ютерним моделюванням та правдоподібними оцінками, редагування графічних, відео- та аудіоматеріалів тощо.

Тема 13 Основні види порушень академічної доброчесності.

Зміст основних видів порушення академічної доброчесності: фальсифікація та присвоєння авторства; створення академічного тексту на замовлення; імітація освітньої та наукової діяльності; неправдиве співавторство; свідоме викривлення посилань на джерела; списування; виконання завдання іншою особою

Тема 14 Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Академічна відповідальність здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників та суб'єктів забезпечення академічної доброчесності, за порушення вимог академічної доброчесності. Форми притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти. Рішення про притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності.

Тема 15 Академічна доброчесність: основні вимоги та відповідальність здобувачів вищої медичної освіти та вступників за порушення.

Ознайомлення студентів з основними правилами дотримання академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; вимоги до посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Тема 16 Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.

Процедура встановлення порушення академічної доброчесності. Порядок ініціювання та вимоги до подання (звернення, заяви) про порушення академічної доброчесності. Процедура залучення зовнішніх експертів, вирішення питання конфлікту інтересів. Порядок прийняття рішення (голосування) про порушення академічної доброчесності, порядок оскарження прийнятого рішення, склад та порядок формування апеляційної комісії закладу освіти (наукової установи). Комплекс заходів протидії плагіату.

Тема 17 Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.

Розділ IV. Закону України «Про академічну доброчесність». Основні види порушень академічної доброчесності. Ознаки встановлення порушень принципів академічної доброчесності. Виявлення академічного плагіату в науково-дослідницьких роботах. Виявлення помилок цитування. Виявлення самоплагіату. Встановлення факту фабрикації даних. Встановлення факту фальсифікації даних. Протидія списуванню. Встановлення факту обману. Встановлення факту необ'єктивного оцінювання.

Тема 18 Академічна відповідальність за порушення доброчесності в освітньому процесі.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності; процедури встановлення і доведення фактів порушень академічної доброчесності; процедури прийняття рішень про академічну відповідальність учасників освітнього процесу, а також органи, що приймають такі рішення; процедури апеляції для осіб, яких звинувачують у порушенні академічної доброчесності.

Тема 19 Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.

Форми притягнення до академічної відповідальності закладу освіти. Письмове попередження керівника закладу про факти порушення академічної доброчесності. Призупинення дії акредитації відповідної освітньої програми, за якою були допущені порушення. Відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання. Позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєння. Відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Тема 20 Академічний плагіат в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.

Зміст поняття «академічний плагіат». Види плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело; використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело; перефразування тексту джерела.

Тема 21 Виявлення помилок цитування. Різниця між академічним плагіатом,

самоплагіатом та помилками цитування.

Зміст поняття «помилки цитувань». Типові помилки цитування: відсутність лапок при використанні текстових фрагментів; посилання на інше джерело; неправильне оформлення посилання. Правильне цитування перекладів. Фальсифікація. Реплікація. Рерайт. Компіляція.

Тема 22 Самоплагіат, як окремий тип порушення академічної доброчесності.

Зміст поняття «самоплагіат». Причини виокремлення самоплагіату. Дуплікація публікацій. Дублювання наукових результатів. Агрегування. Деагрегування даних. «Науковий результат».

Тема 23 Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Базове розуміння аспектів академічної доброчесності. Форми порушення академічної доброчесності: брак мотивації; отримання інших преференцій у навчанні; некоректне формулювання теми, предмета та об'єкта дослідження, постановка занадто складних для молодого дослідника завдань; відсутність культури цитування, навичок академічного письма; знецінення оригінальних думок, брак часу на виконання дослідження. Профілактичний аспект: розуміння причин порушення академічної доброчесності; розробка стратегії упередження, створення атмосфери академічної доброчесності; цільові заходи - конференції, круглі столи, квести. Популяризація принципів академічної доброчесності. Моніторинг.

Тема 24 Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.

Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності. Суб'єкти забезпечення академічної доброчесності. Державна служба якості освіти України – основні завдання. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти – основні завдання. Розділ V. Закону України «Про академічну доброчесність»

Тема 25 Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Розуміння принципів академічної доброчесності. Принцип свободи вираження поглядів на навчання, дослідження та думки. Основні цінності: академічна доброчесність; колегіальність та повага до людської гідності; відповідальність; академічна свобода; відповідальність за використання майна і ресурсів закладу освіти, повага до навколишнього середовища. Інструменти підвищення ефективності кодексу академічної етики: залучення студентів до розробки та впровадження політики й правил академічної доброчесності у всьому університеті; навчання з організації співпраці студентів та викладачів задля зменшення нечесної поведінки; обговорення про запровадження етичних академічних норм у щоденному житті університету; кодекс та етика у розмовах та щоденному житті університету; обмін думками щодо мотиваційних цитат з етичного кодексу; аналіз та повторення інформації про неприпустимість плагіату і можливі санкції за нього.

Тема 26 Особливості перевірки робіт на академічний плагіат. Залікове заняття.

Академічний плагіат: подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо). Пошуковий сервер (ПС). Робот (Crawler, Bot, Robot). Перевірка засвоєння студентами навчального матеріалу: зарахування всіх робіт на практичних заняттях, усне опитування, письмове тестування та розв'язування ситуаційних завдань.

3 Структура навчальної дисципліни

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	СРС	Індивідуальна робота
1	Поняття академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2	–	–	–
2	Академічна доброчесність із забезпечення якості вищої медичної освіти: основні поняття та терміни.	–	2	–	–

3	Поняття про академічну доброчесність та види її порушення.	–	–	5	–
4	Забезпечення академічної доброчесності: основні вимоги.	–	2	–	–
5	Правове регулювання питань академічної доброчесності. Законодавча база та міжнародний досвід.	–	–	5	–
6	Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2	–	–	–
7	Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності в сфері якості вищої медичної освіти.	–	2	–	–
8	Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	–	–	5	–
9	Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.	2	–	–	–
10	Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.	2	–	–	–
11	Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої медичної освіти.	–	2	–	–
12	Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі.	2	–	–	–
13	Основні види порушень академічної доброчесності.	–	–	5	–
14	Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	–	–	5	–
15	Академічна доброчесність: основні вимоги та відповідальність здобувачів вищої медичної освіти та вступників за порушення.	–	2	–	–
16	Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.	–	–	5	–
17	Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.	–	2	–	–
18	Академічна відповідальність за порушення доброчесності в освітньому процесі.	2	–	–	–
19	Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.	–	–	5	–
20	Академічний плагіат в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.	–	–	5	–
21	Виявлення помилок цитування. Різниця між академічним плагіатом, самоплагіатом та помилками цитування.	–	–	5	–
22	Самоплагіат, як окремий тип порушення академічної доброчесності.	–	–	5	–
23	Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	–	–	5	–
24	Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.	–	2	–	–
25	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	–	2	5	–
26	Особливості перевірки робіт на академічний плагіат. Залікове заняття	–	2	–	–
Всього годин 90 / 3.0 кредити ECTS		12	18	60	0
Підсумковий контроль		Залік			

4 Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2
2.	Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності в сфері якості вищої освіти.	2
3.	Етичний кодекс з підтримки принципів академічної доброчесності під час реалізації державної політики в сфері якості вищої освіти.	2
4.	Процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі.	2
5.	Порушення академічної доброчесності в освітньому процесі.	2
6.	Академічна відповідальність за порушення доброчесності в освітньому процесі	2
Всього		12

5 Тематичний план практичних (семінарських) занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Академічна доброчесність із забезпечення якості вищої медичної освіти: основні поняття та терміни.	2
2.	Забезпечення академічної доброчесності: основні вимоги.	2
3.	Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності в сфері якості вищої медичної освіти.	2
4.	Порушення академічної доброчесності та етика академічних взаємовідносин в сфері вищої медичної освіти.	2
5.	Академічна доброчесність: основні вимоги та відповідальність здобувачів вищої медичної освіти та вступників за порушення.	2
6.	Загальні засади встановлення порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.	2
7.	Інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності здобувачів вищої медичної освіти.	2
8.	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	2
9.	Особливості перевірки робіт на академічний плагіат. Залікове заняття.	2
Всього		18

6 Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид контролю
1.	Поняття про академічну доброчесність та види її порушення.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Правове регулювання питань академічної доброчесності. Законодавча база та міжнародний досвід.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Документальне забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
4.	Відповідальність і наслідки недотримання принципів академічної доброчесності в Україні.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
5.	Основні види порушень академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
6.	Реагування на порушення академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях

7.	Завдання адміністрації закладів вищої освіти щодо контролю педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з дотримання принципів академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
8.	Академічний плагіат в науково-дослідницьких роботах – типові прояви.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
9.	Виявлення помилок цитування. Різниця між академічним плагіатом, самоплагіатом та помилками цитування.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
10.	Самоплагіат, як окремих тип порушення академічної доброчесності.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
11.	Профілактика порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
12.	Створення атмосфери академічної доброчесності в закладах вищої освіти.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
Всього		60	

7 Індивідуальні завдання не заплановані робочим навчальним планом на навчальний рік.

8 Методи навчання

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
- практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота;
- інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

9 Методи контролю

Види контролю - поточний і підсумковий.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік

Критерії оцінювання: за 4-бальною шкалою. Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання з кожної теми навчальної дисципліни орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

- 5 /«відмінно» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 /«добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 /«задовільно» - студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 /«незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

10 Поточний контроль, що має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу, проводиться шляхом усного опитування, письмового тестування та розв'язування

ситуаційних завдань.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент отримує оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

11 Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Проводиться на підставі результатів зарахування всіх робіт на практичних заняттях. Семестровий залік з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12 Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13 Методичне забезпечення

- Тестові питання до тем практичних занять
- Тестові питання підсумкового модульного контролю
- Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю
- Задачі для поточного контролю знань
- Задачі для підсумкового контролю знань
- Перелік завдань для самостійної роботи
- Навчальний посібник для практичних занять
- Навчальний посібник для самостійної роботи студентів

14 Рекомендована література

Основна

1. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти / лист МОН від 23.10.2018 року № 1/9-650. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272_124272.

2. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти / За заг. ред. С. Квіта та О. Єременко. К.: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2021. 364 с.: Проект закону «Про академічну доброчесність». С. 210-229.

3. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>.

4. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах. URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/rekomendatsiyi-shhodo-vprovadzhennya-etychnyh-kodeksiv-v-ukrayinskyh-vyshhyh-navchalnyh-zakladah/>.
5. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/projects-ua/304-akademichna-kultura-ukrajinskogo-studentstva-osnovni-chinniki-formuvannya-ta-rozvitku>.
6. Шліхта Н., Шліхта І. Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма». URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu>
7. Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Ponyattya_vidi_klasif.plagiatu.pdf.
8. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>.
9. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
10. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm

Допоміжна

1. Avoiding Plagiarism, Self-plagiarism, and Other Questionable Writing Practices: A Guide to Ethical Writing. URL: <https://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarism-and-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing>
2. Data fabrication/data falsification. URL: <https://www.springer.com/gp/authors-editors/editors/data-fabrication-data-falsification/4170>
3. Data falsification and fabrication. URL: <http://editorresources.taylorandfrancisgroup.com/data-falsification-and-fabrication>
4. Definitions and Examples of Academic Misconduct. URL: <https://sa.berkeley.edu/conduct/integrity/definition>
5. Ethical Dimensions of Renewable Energy and Sustainability Systems: 2.1 Falsification, fabrication, plagiarism. URL: <https://www.e-education.psu.edu/bioet533/node/654>
6. Fishman T. «We know it when we see it» is not good enough: toward a standard definition of plagiarism that transcends theft, fraud, and copyright. 4th Asia Pacific Conference on Educational Integrity (4APCEI). 28–30 September 2009, University of Wollongong NSW Australia, - 2010, p.1-4. URL: <https://www.bmartin.cc/pubs/09-4ap-cei/4apcei-Fishman.pdf>
7. Harvard University Graduate Design School. Academic Conduct Policy. URL: <http://www.gsd.harvard.edu/resources/academic-conduct/>

15. Інформаційні ресурси

- Законодавство України. Електронний ресурс: zakon.rada.gov.ua/
- Медичне законодавство України. Електронний ресурс: <http://mozdocs.kiev.ua/>
- Статистичні дані України. Електронний ресурс: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Статистичні дані Львівської області. Електронний ресурс: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/>
- Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/>
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейське регіональне бюро ВООЗ www.euro.who.int/ru/home
- Кохранівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохранівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE PubMed www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov